

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

6. Præsagia Indici eius apostolaatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

iam (qua vna nostri tunc ambitus claudebantur) Palæstinam, sed totas Indias, & orbis vniuersos integros populos sortiris, hæc tibi latifundia colenda Deus locat; hunc tuis sudoribus commendat agrum, vel hinc cerne quam carus illi sis, cum sui honoris, ac nominis primarios titulos tuæ fidei credat, hoc est numerum animarum innumerabilem, quarum te saluti, prius omni ævo designatum, singulari nunc modo addicit, & mancipat. Sic tuum idem secundet iter & fecundet labores; ac dum sui præconem Euangelij te facit, & spargendæ in illos populos suæ distributorem opulentissimæ gratiæ, intimus semper tuo cordi adsit, tantoque illud caritatis incendat igne ut totus illius ignibus & decinerascat orbis nouus, & huc eius etiam pertingat splendor, tuisque in literis progressus operæ discamus, expectatione dignos quam sustines: nos te, ut tui noster amor iubet, ponè animis consequemur; comitabimur votis, & precibus, nec te vsquam tam procul terræ aut maria à nobis diuident, quin nos apud Deum semper tibi próximos videas, teque illic vicissim præsentem sumus habituri.

Ad hæc, affectus tot ac tam varij subito Xaverij animum miscere, penè ut omnis hæretet responsio, oculis tamen quam voce vberius, suam liberaliter operam, ac vitam ad salutem Indorum derulit; iturum vltro, & magna voluntate, in ærumnas, pericula, & perpeffiones, nec Apostolico muneri quocumque accerferet, sudores, & sanguinem negaturum, aut parçè impensurum. Mirari deinde maiorem in modum cardiagnostæ, & inspectori Deo cum nihil in se potuisset tantis dignum, & aptum gerendis occurrere; se tamen haud secus ab eo eligi, ac si rerum molem suis ipse viribus æquaret, & pondus Gigantis pumili humeris imponi. Verum hæc sui tam modesta, demissaque verecundia nequaquam obstitit, quo minus diu desiderata, & efflagitata crucis Indicæ compos incipiens fieri, magnis incesseret lætitiis, & eo quidem liquidioribus, quo in ea sibi deferenda, explicari cernebat obscura ænigmata promissionum occultarum quibus ad cruces ærumnosas in Dei gloriam tollendas & curandam salutem barbarorum admonebatur in præcinctu stare.

6. Dormienti enim frequens incurerat imago Indi, nigrore Æthiopicis, quem sibi per somnum videbatur in ceruices sublatum, tractu itineris bene longo portare, sed tam graui pondere prementem, ut eius sub mole fatisceret, erumperetque anhelans in voces, & gemitus, quibus excitabatur Lainius, contubernalis illi assiduus dum his fatigaretur somniis; à quo vicissim excitatus, causamque rogatus querularum vocum, narrabat somnij speciem, addebatque se iam expergefatum perinde sudore diffluere, & lassitudine afflictum iacere, ut si vigilantis fuisset labor, non laboriosa imago obiecta dormienti. Alias (incertum an vigili) representauit illi Deus ærumnarum figuras mille, grandi fasce collectas, ut eas caro complexu stringeret: longinqua nimirum, per montes, & inuia, & sylvas, & gentes ignotas itinera; vastitatem enauigandam Oceani, faciendaque illic naufragia; barbarorum

insu.

6.
Præfagia In-
dici eius epo-
stolaus.

insultus, atque insidias; telorum saxorumque imbres; venena; commiffiones cum idololatriis, superstitionem suam disputatione tuentibus; & ab ipsis quoque Christianis vexationes sæuissimas; præter æstus, & frigora, infesti alienique cæli; famem, sitim, vigilias, nuditatem, & vitæ discrimen vbique perpetuum. Fuitque hæc densis confita crucibus sylua ingens, quam deinde perruptam subegit annos decem, quos in excolendis Indiis posuit: ad cuius aspectum, tantum abest vt exterreretur, generosa illa, quam nec maria extinguunt caritas; vt potius in vota precesque exiliret; grauiora deposcens, iter. atque Deo identidem, adde his domine, adde plura, quod cum audiuit aliquando clamantem Simon Rodericus dum vnâ Romæ nosocomio inseruirent; haud tamen vnquam, expiscari ex ipso valuit clamoris eius causam, donec Vlyssipone. Nauim ad Indos conscensurus vale vltimum diceret remanenti, tunc pignus mutui amoris, & precum tesseram quas tot in aduersis ab eo expectabat, hoc illi arcanum, & quoddam aliud (de quo nos postea) discretè professus est: hinc ille tam creber Xauerio sermo de conuersione ethnicorum, & miserabili Orientis orbis destitutione, vbi campus esset multis Apostolis fingendis idoneus, si quos salus animarum æterna, quam commoditatis priuata stimulus acrius incitaret. Quæ ille cum diceret, ardebat in ore, animi sancta fax, & discindi pectus videbatur. Sic enim retulit qui eum audierat Hieronymus Domenecus, itunc quidem amicissimus viro sed nondum è Societate. Nec solum hoc fuit lecti diuinitus, ad Orientem Christo subiugandum, Xauerij omen. Ex eo iam tempore significatum fuerat, cum ipse alia omnia volueret, ab his tam excellis cogitationibus aliena. Sororem Gandiæ habuit in Parthenone S. Clare antistitam, Regiæ quondam Hispaniæ honorariam, raræ tunc sanctimonix virginem, & futuri prædictionibus insignem. Hæc patrem audiens de reuocando domum Xauerio cogitare, quod magnis sumptibus, egisset Parisiis diutiùs, quàm res domestica pateretur; dedit ad eum ardentem literas, quibus futuri conscia, monebat, si quo diuinæ gloriæ, hominumque salutis desiderio rangeretur, etiam atque etiam caueret, ne prius fratrem amoueret ab studiis Parisiensibus quàm peregisset Theologiæ suæ cursum, etsi omnem vnus rem familiarem in iis esset exhausturus: hunc enim, aiebat, Deus sibi signauit Apostolum ad imbuendum cultu sui nominis Orbem nouum, & incrementis Ecclesiæ adiungendum. Quam eius epistolam ab se lectam testatur Ioannes Oforius, fuisseque tum nouo illius argumento, tum scribentis honori delatum, vt in familiæ abaco seruaretur. Demùm haud putem negligendum, velut casu magis, quàm Deo auspice (ex quo temporum ortus, & spatia decurrunt) comrade prouisum, vt eo anno in hanc lucem veniret Xauerius, quo Vascus Gama ex Europa soluit ad inuestigandos, explorandosque Indos, hoc est 1497. ita concurrente vnus discessu in nouum orbem, cum alterius in hunc nostrum ingressu, vt dum Vascus Gama adducendos ad Christum quaerebat populos, Deus à quo adducerentur, pararet Apostolum.

Rade